

צ'און תורני שכונ'י

בעז'הי"ת אי-אדלה ששל תגדדו

גליון 669

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

"ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים"

לשון הפסוק "ולא ידבק בידך" צריך ביאור, הרי כסף אינו נדבק לידו של אדם.

פנתח האה

השבת, ראש חודש "אלול", ימי הדין קרבים ובאים. וכן ר"ת של פרשת השבוע "ראה" ראו אלול הגיע" מייסד תנועת המוסר, רבי ישראל מסלנט זצ"ל, כתב: "מלפנים, כאשר ידעתי כל איש אחזו פלצות מקול הקורא: "קדוש אלול!" והכוונה שבדורות הקודמים היו אנשים רועדים כשהיו שומעים את הקריאה של "חודש אלול", ומסופר שבעזרת נשים כשהיו שומעים את החזן מכריז "אלול" היו נשמעים הצעקות "מים-מים" מפני הנשים שהתעלפו. ומדוע? מפני שבדורות הקודמים היו מבינים היטב מה הפירוש "אלול" שבעוד חודש או עומדים למשפט על "הכל". ומי הטיפש שלא מכין את עצמו למשפט כראוי. בכל מקומות העבודה עמלים, לקראת סוף השנה – לעתים עד השעות הקטנות של הלילה – להכין את המאזן, ודואגים שכל החשבונות יהיו מסודרים, ללא חריגות. וכמו כן עלינו לבדוק את עצמנו, ולתקן את מה שצריך, כדי שנגיע ליום הדין ללא חריגות. בספר 'לקח טוב' מסופר שפעם אחת ראה אחד מחיילי ניקולאי אדם שיכור באמצע הלילה וקרא לו להזדהות. השיכור לא הגיב לקריאה ולא הזדהה. חזר החייל וקרא לאיש ודרש ממנו להזדהות. גם הפעם נשארה קריאתו ללא מענה בפעם השלישית צעק החייל: "אני חייל של המלך ניקולאי ואני מצווה עליך להזדהות". משלא נענה האיש גם בפעם הזאת, ירה בו החייל ופצעו.

השנים עמדו למשפט: השיכור על כך שלא נענה לקריאתו של החייל, והחייל על כך שפצע את השיכור. טען הפצוע: "מדוע ירית בי?" משהשיב החייל שעשה זאת משום שהלה סירב להזדהות, שב האיש וטען: "הלה ראית שאני מתנדנד כשיכור". ענה לו החייל: "כאשר שומעים את השם 'ניקולאי', גם שיכור צריך להתכח מיינו". והמסר עבורינו: "כאשר שומעים את הקול הקורא 'אלול' - צריך כל אדם להתעורר".

שבת שלום שמשון אליעזר פוקס

בספר "ומתוק האור" הביא את ביאורו של ה"בן איש חי" בספרו על ההפטרות "ברכת חיים", על פי משל לאדם שהחביא את כל רכושו בתוך קנקן יין, בהנחה שפיו הצר של הקנקן יקשה להכניס יד לתוכו, ומי שלמרות זאת יצליח להכניס, וודאי שלא יוכל להוציאה. באחד הימים הכניס ילדו הקטן את ידו לתוך הקנקן, וחפן בידיו את המטבעות, כשביקש להוציא את היד מן הכלי נתקעה היד, כצפוי. אנסה לוותר על חלק מן המטבעות, הרהר הילד, אך עדיין לא הצליחה ידו הקמוצה לעבור בעד הפתח. החל הילד לזעוק ולזעוק, ואמו מיהרה לבדוק מה ארע לו. רוקן את היד לגמרי – הורתה לו האם, רק כך תוכל להעבירה, אך גם לאחר שעשה הילדון כדבריה, עדיין נותרה היד תקועה במעמקי הקנקן, שכן לחלוחית היין הקשתה על המעבר. רק אחרי שהמתין מעט וכל היד יבשה לחלוטין, הצליח הילד לחלץ אותה בשלום. זהו שכתוב, מסיים ה"בן איש חי", "ולא ידבק בידך מאומה" – כאשר אדם רוצה לשוב בתשובה שלמה, מחובתו לעזוב את העבירה כליל. אולם גם אז הוא אינו יכול מיד לחלץ את נפשו, אלא מחובתו להמתין עד שתתבטל השפעתה של אותה עבירה, והלחלוחית שבה תיבש לחלוטין מבלי להשאיר כל זכר, או אז "ישוב ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים"

זמני השבת
הזקת נרות 6:50
מוצאי שבת 7:49
לית 8:24
 נא לשמור על קדושת הגליון אין לקרוא בשעת התפילה

אָהַל הַהַלְלָה

הזמן הראוי לסליחות

אמרו רבותינו ז"ל כי בתחילה ברא הקב"ה את העולם במידת הדין, אך מאחר שראה שאין העולם יכול להתקיים במידת הדין, שיתף יחד את מידת הרחמים. ואמנם יש שעות שמידת הדין שולטת יותר, ויש שעות שמידת הרחמים שולטת יותר. ובתחילת הלילה משקיעת החמה עד חצות הלילה (בערך 24:40 לפי שעון קיץ) מידת הדין שולטת, ולכן אין לומר סליחות בשעות אלו, כי הסליחות הם רחמים ורצון אל בורא עולם, ולא טוב לאומרם בשעה שמידת הדין שולטת, שנראה כאילו מתגרים אנו במידת הדין. אלא שבעיקר יש להקפיד שלא לומר קודם חצות את הפסוקים "ויעבור ה' על פניו..." שבהם אומרים אנו את שלוש עשרה מדות רחמים של הקב"ה, ולכן אפשר להתחיל את הסליחות כעשר דקות קודם חצות, ואז יגיעו ל'ויעבור' בדיוק בזמן חצות.

משעת חצות הלילה שמתחיל זמן הסליחות, אפשר לומר סליחות למשך כל הלילה והיום עד למחרת בשקיעת החמה. ואשריהם הקמים לסליחות באשמורת הבוקר, לפי שבשעות אלו מתעוררים יותר חסדי הבורא יתברך בעולם. ואנשים שקשה להם לקום בעוד לילה לסליחות, יארגנו מנין בבוקר לפני תפלת שחרית או בערב לפני תפלת מנחה, וזכות הרבים תלויה בהם. וכשהסליחות ביום, טוב שיתעטף החזן בטלית, מעין מה שאמרו חז"ל (ר"ה יז) שהתעטף הקב"ה כשליח ציבור ואמר למשה, כל זמן שישראל עושים לפני כסדר הזה של י"ג מדות, אני מוחל להם.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

"ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה"

המילה "ראה" היא לשון יחיד, והמלה "לפניכם" היא לשון רבים, מדוע שינתה התורה בלשונה ועברה מלשון יחיד לרבים? פירש מרן רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, מצד הקב"ה ניתנו הברכות והקללות בשווה לכולם, לכן כתב לשון יחיד, אבל מצד המקבלים אין זה שווה, דיש שאצל זה הוא ברכה ואצל השני זוהי קללה, לכן סיים בלשון רבים 'לפניכם'.

בספר "ראשי בשמים" כתב: רבותינו אמרו "כל מאן דעביד רחמנא לטב עביד", אבל כפי שנראה לנו, חלק מהדברים הם לטובה וחלק ההיפך, אך לעתיד לבא נראה שהקב"ה עושה הכל לטובה. זה פירוש הפסוק, "היום", בעולם הזה, יש ברכה וקללה, אבל לעולם הבא הוא עולם שכולו טוב, וכמו שהגמ' אומרת במסכת פסחים (נ), בעולם הזה על שמועות טובות אומר "הטוב והמטיב" ועל שמועות רעות אומר "ברוך דיין האמת", ובעולם הבא הכל "הטוב והמטיב", לכן אומר הקב"ה "היום ברכה וקללה", אך לעתיד לבוא, יבינו כולם שהכל היה ברכה.

הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב היה אומר: ראה כי אנוכי הנותן לך הטוב והרע, הברכה והקללה, כל המקרים הטובים והרעים הם לא בדרך הטבע ועל פי מקרה, אלא הכל מאיתנו יתברך. ויש דורשים, ראה – אומר הקב"ה, אני נותן לכם את כח הראיה, בכח זה יש את הברכה והקללה, תלוי בהסתכלות שלך. כח הראיה שהקב"ה הטביע באדם, יכול להביא לידי ברכה, וחלילה לידי קללה.

"אחרי דרך מבוא השמש"

אומר ה"כלי יקר", את הברכה ואת הקללה, את השכר ואת העונש על מעשיו, עתיד האדם לקבל אחרי "דרך מבוא השמש", לאחר שישקע שמשו ויפטר מן העולם הזה, שהרי "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא".

"לא תאכלנו למען ייטב לך ולבניך אחריך כי תעשה הישר והטוב בעיני ה'"

מדוע באיסור אכילת דם כתוב "למען ייטב לך ולבניך אחריך"? מתרץ רבי יהונתן אייבשיץ, הטעם באיסור אכילת דם, כי הדם מטמטם את הנפש ומשפיע אכזריות באדם, ואכזריות עוברת כידוע בירושה מאבות לבנים, וזה הפירוש כאן, "לא תאכלנו, למען ייטב לך ולבניך אחריך", כדי שבניך יהיו טובים בלי מידות רעות.

אהל המעשה

"הישמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל" ... ורעה עינך באחיך האביון ולא תתן לו". מה צריך לעשות? "נתן לתן לו", כמובן. אבל התורה מוסיפה עוד אזהרה, "ולא ירע לבבך בתתך לו". כשאתה נותן תיתן בהרגשה טובה. ובצורה מכובדת. התורה מצווה אותנו לעזור לא רק בכסף אלא בדרך של כבוד לנותן ולמקבל.

הדרך חזור מהווילה הנאָה לבית הפשוט, נעשתה בלב כבד ובעיניים מושפלות. יותר מכל היה המחנק שצרב את הגרון ואיכשהו טשטש את הראייה עם לחלוחית חשודה. לא הייתה לו שום מילה טובה לזכותו של חברו מילדות, שהיום הוא עשיר מופלג, שסירב לסייע לו בעת שהגיע מושפל פנים וביקש ממנו הלוואה בסכום נכבד על מנת לפתוח עסק כלשהו שממנו יתפרנס בכבוד. כשנכנס צבי לביתו, לא היה צורך להסביר לאשתו מאומה. ממראה פניו לבד הבינה שלא טוב עשתה שדחקה בו ללכת לעשיר. רק בושות יצאו מזה. יום ועוד יום חלפו. צבי החליף בשוק השתדלויות לפרנסה על בסיס יומי. פעם היה סבל ופעם החליף רוכל לכמה שעות; ניסה להסתובב עם תיבת סדקית ולמכור ואף להיות שוליה לחייט. הוא ומשפחתו חיו מהיד לפה והמזל הרע פשוט רדף אותו.

"אולי אתה רוצה לקנות את זה?". שאלתו של הנער הבטוח בעצמו ניתקה את פתיל חלומותיו של צבי. בידו של הנער הייתה גלימה יפה, רקומה בחוטי זהב. לשאלתו של צבי, הציע הנער מחיר שווה כחמישה אחוזים מערכה הרב של הגלימה. הנער הבטיח שמצא אותה בעליית הגג בביתו, וכי היא אינה גנובה, חלילה.

לאחר שתי דקות של תחינה לרוכל מדוכן סמוך שריחם על צבי והלווה לו כסף, חזר צבי וקנה את הגלימה מהנער. עוד באותו ערב מכר אותה ברווח אדיר לסוחר ממולח שאמד את ערכה נכונה. מהכסף שהרוויח, הפריש צבי סכום הגון, החל לקנות בשוק סחורה ולמכור אותה ברווח. ביום השלישי לאחר מכירת הגלימה, שוטט ליד צבי בחור שבלש בעיניו נראה כמחפש משהו. אחרי דקות ארוכות שאל אותו צבי למבוקשו. הבחור התקרב בחשאי, ויָדָא שאין רואים ושלף טבעת משובצת יהלומים עדינים ויקרים. "אמי חולה", סיפר בקול נמוך לצבי מחשש לעינא בישא. "אני זקוק בדחיפות לסכום מסוים לקנות לה תרופות. האם תסכים לקנות ממני את הטבעת בחצי מערכה במזומן?". צבי מישש בכיסו, שם עדיין נח חלק מהסכום שהרוויח ממכירת הגלימה. הסכום התאים במדויק למה שביקש הנער. על אתר בוצעה העסקה וצבי החליק את הטבעת לכיסו.

למחרת פנה צבי לחנות תכשיטים מפורסמת, שם קיבל על הטבעת סכום שעלה פי כמה וכמה מסכום ההשקעה שלו בה. בשלב הזה כבר שכר צבי חנות בשוק, מילא אותה בסחורות שחלקן קנה במזומן וחלקן בהקפה, והחל לעשות חיל בעסקיו. יום אחד החליט צבי ללכת לבקר את חברו העשיר. בדעתו היה לנזוף בו על שבהיותו עני התעלם ממנו. אך משהגיע לשער החווילה הנאה, נעצר על עומדו הלום רעם: בחצר שהו בחור ונער שהיו מוכרים לו מאוד. האחד מכר לו גלימה והשני מכר לו טבעת...

איך עוזרים לשני? פשוט צריכים לשלוח מישהו עם טבעת או גלימה. לחשוב מחוץ לקופסה, להתאמץ עוד טיפה ולעזור בצורה שלא תבייש.

מי שאוסף כסף יודע זאת היטב. לפני כשבעים שנה ניתן היה להיכנס אל עשיר גדול ולתאר לו את המצב הקשה, ואחרי שלשת רבעי שעה שסיים את ה'דרשה' היה העשיר מוציא כמה גרושים ונותן לו. הכסף היה יקר והזמן פחות. בדורינו, אדם עשיר יכול לתת חמשת אלפים דולר, אך אין לו זמן עבור המשולח. "תדבר עם המזכירה שלי", הוא מפטיר לעברו בחופזה... כשמתקשרים – המזכירה האלקטרונית עונה. לאנשים יש כסף אך לא זמן.

זו אחת הבעיות הקשות שלנו - אין לנו זמן לזולת! אין זמן לחברים, אין זמן לילדים, ואפילו לעצמנו אין לנו זמן. השי"ת רוצה תקשורת, קירבה – תנו לי מעט מזמנכם! אבל לנו אין זמן. אינני מדבר על כוונה, שאיננו מכוונים בתפילה. זו חצי צרה, הבעיה היא המהירות, הרצון לסיים כבר את התפילה... לפעמים רואים אדם 'טסי' בתפילת שמונה עשרה ומחכה לחזן. וכי לא היה יכול להתפלל עוד שתי דקות? אין זמן! כשצריך לברך "אשר יצר" למי יש זמן? ועלינו לדעת כי אין דבר מעליב יותר מזה! אם ניתן לה' את הזמן שלנו, נראה לו בזה שאין בעינינו דבר יקר יותר מאשר להיות במחיצתו וללמוד את תורתו, ואז גם הקב"ה מצדו ישפיע עלינו אהבה עד אין קץ.

ווארט יפה בשם הלב שמחה מגור
נכנס אליו יהודי מכובד רב ות"ח
חשוב מהחסידות. הוא עשה שידוך בתו
התארסה עם "בבחר חשוב" חסיד גור. אחרי החתונה
נודע לו שמגידי השיעורים והמשגיחים "עבדו" עליו
והבחור היה רחוק ממה שציפה ושמע! נכנס ללב
שמחה עם בטן מלאה על כל אלו שעבדו עליו וגרמו
לו לעשות שידוך שלא היה לפי כבודו וטעמו!
ענה לו הלב שמחה:
תשמע השידוך הזה היה חייב להיגמר אבל מה
לעשות לפעמים הקב"ה לוקח את השכל בכדי לגמור
שידוך כי אחרת זה לא יגמר וכאמור זה השידוך וזה
מה שצריך להיות יש לך כעת טענות שהקב"ה
החזיר לך את השכל?! באם אתה רוצה
אני יכול לפעול
שיקח לך את השכל לגמרי.

קצת מאתל

אחרי ה' אלוקיכם תלכו ואותו תיראו ואת מצותיו תשמרו ובקולו תשמעו ואותו תעבדון ובו תדבקון" מסופר, כי בכנסיה הגדולה הראשונה נפגשו החפץ חיים זי"ע והרה"ק בעל האמרי אמת מגור זי"ע. בשיחה ביניהם הזכיר החפץ חיים את הפסוק שלפנינו והעיר עליו הערה נוקבת: בחוקי הלשון המילה "אחר" מתייחסת לדבר הסמוך לדבר שלפניו. לעומת זאת המילה "אחרי", מתייחסת לדבר שאינו סמוך ממש, אלא מעט מופלג מן הדבר שלפניו. לאור זאת, יש לתמוה: הלא על האדם להתקרב אל הקב"ה ולא להתרחק, ואם כן היה מן הראוי לכתוב "אחר ה' אלוקיכם תלכו", שמשמעותו התקרבות וסמיכות להקב"ה, ולא "אחרי"! אלא ביאר החפץ חיים, לעיתים תוקפות את האדם מחשבות של דיכאון וייאוש. נדמה לו שהוא עומד על סף תהום, רחוק ומרוחק מאביו שבשמים, עד שהוא משוכנע כי הקדוש ברוך הוא לא יעזרהו בשעת מצוקתו הגדולה. אך גם זה הוא מתכסיסי היצר, המבקש להמיתו, ואין שמץ של אמת ברעיון פסול זה, שכן עד דכדוכה של נפש מקבל הקדוש ברוך הוא, האב הרחמן, את בניו ומושיעם בעת צרה, בכל עת ובכל מצב!

וזו כוונת הפסוק: גם כאשר נדמה לאדם שהוא במצב של "אחרי" ה' אלוקיכם רחוק ומופלג ממנו, מכל מקום אל יתייאש, אלא יתאמץ גם אז ללכת ולהידבק בשכינה, אף בכוחותיו האחרונים, ואז תבוא לו ישועת ה' כהרף עין. נענה לו האמרי אמת והוסיף: ואני אתרץ לכם תירוץ חסידי! "אחרי ה' אלוקיכם" – במידה שחושבים שעדיין רחוקים מה' "ובו תדבקון" – דווקא אז אנו זוכים להיות קרובים לו, כי "קרוב ה' לנשברי לב" – למי שליבו נכנע ושבור...

חודש הרחמים והסליחות בבית הכנסת "עולי בבל" רח' יוסף חיים 10

מניני סליחות

בחצות לילה בשעה 12:30, בשעה 4:45 לפנות בוקר לאחמ"כ שחרית נץ, בשעה 17:45 לפני מנחה

לעילוי נשמת
 רונן בן מרים ז"ל
 מנחם בן הניה ז"ל
 מרדכי בן רחל ז"ל
 הניה בת רחל ע"ה
 גרינה בת רחל ע"ה

לרפואה שלימה
 סעיד אשר בן לאה הי"ו
 אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
 מהרב שמשון פוקס שליט"א
 כל יום חמישי
 מיד לאחר מנחה
 בביכנ"ס אור אבנר
 רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
 מנחה - בשעה 18:40

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
 רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית 6:30
 מנחה וערבית (סמוכות) 18:45
 שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
 יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
 יום ג' - הרב רפאל עגיב שליט"א
 יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
 יום ה' - הרב שלום אטלן שליט"א

בית הכנסת
"עולי בבל"
 ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 5:30 נץ
 מנין ב' - 7:30
 מנחה ערבית - 18:45

שיעורי תורה מידי יום
 שעה לפני מנחה

יום א' ב' ה'
 רב בית הכנסת
 הרב יהונתן אמדדי שליט"א

יום ג'
 הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ד'
 הרב נאור דרשני שליט"א

יום ה' -
 הרב רפאל עגיב שליט"א
 בשעה 20:00

"יש קונה עולמו בשעה אחת"

שימו לב <<<<

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
 ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00